

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра Фізичної терапії та ерготерапії

(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор (перший проректор)

« » 20 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 10 Фізична терапія в гастроентерології та

при порушеннях обміну речовин

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 227 Терапія та реабілітація

(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) Фізична реабілітація (227.01 Фізична терапія)

(назва освітньої програми (спеціалізації))

інститут, факультет управління фізичною культурою та спортом

(найменування інституту, факультету)

мова навчання українська

2023 рік

Робоча програма Фізична терапія в гастроентерології та при порушеннях обміну речовин
(назва навчальної дисципліни)
для студентів

спеціальності 227 Терапія та реабілітація,
освітня програма (спеціалізація) Фізична реабілітація (227.01 Фізична терапія).
(назва освітньої програми (спеціалізації))

«31» 08, 2023 року – 12 с.

Розробники: Ковальова О.В., зав. кафедрою, канд.мед.наук, доцент
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
фізичної терапії та ерготерапії

Протокол від «31» 08 2023 року № 1

Завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

(найменування кафедри)

«31» 08 2023 року _____ (Ковальова О.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету управління фізичною культурою та спортом

(найменування факультету)

Протокол від «31» 08 2023 року № 1

« » серпня 20 року Голова _____ (Пущина І.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u> (шифр і найменування)	обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність (освітня програма, спеціалізація) <u>227 Терапія та реабілітація (Фізична реабілітація, 227.01 Фізична терапія)</u> (код і найменування)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>не передбачено навчальним планом</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2. самостійної роботи студента – 4.	Освітній ступінь: магістр	Лекції	
		14 год.	-
		Практичні, семінарські	
		14 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
62 год.	-		
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид контролю: диф. залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:2,2;

для заочної форми навчання – -.

1. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів знань з фізичної терапії, закладання основ розуміння етіології, патогенезу, клінічних проявів і можливих напрямів корекції гастроентерологічних захворювань та порушень обміну речовин, набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок та умінь, які дозволять організувати та провести реабілітаційні заходи.

Завдання навчальної дисципліни «Фізична терапія в гастроентерології та при порушеннях обміну речовин» полягає у вивченні основних методів застосування та поєднання засобів фізичної терапії на організм пацієнтів гастроентерологічного профілю шляхом оволодіння компетентностями та програмними результатами навчання передбаченими освітньою програмою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати

Інтегральна компетентність:

Здатність здійснювати професійну діяльність фізичного терапевта, розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної терапії.

загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення

фахові компетентності:

СК 01. Здатність визначати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, обмеження заняттєвої участі пацієнта відповідно до Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ)

СК 02. Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми фізичної терапії або ерготерапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану

СКфт 01. Здатність розуміти клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта/клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування

СКфт 03. Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії

СКфт 04. Здатність проводити фізичну терапію осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях

очікувані програмні результати навчання:

ПРН 01 Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта

ПРН 02. Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта

ПРН 03. Проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями

ПРН 09. Встановлювати цілі втручання

ПРН 10. Створювати (планувати) програму фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану

ПРН 11. Реалізовувати програми фізичної терапії фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану відповідно до наявних ресурсів і оточення

ПРН 13. Коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів

ПРН 14. Проводити самостійну практичну діяльність

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Фізична терапія в гастроентерології

Тема 1. Фізична терапія при виразковій хворобі шлунку

Патогенетичні принципи реабілітаційного відновлення. Завдання та особливості фізичної терапії в різні фази захворювання. Терапевтичні вправи при постільному руховому режимі. Терапевтичні вправи при палатному та вільному рухових режимах. Лікування природними та преформованими чинниками. Дієта при виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки. Застосування фітотерапії при виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки. Застосування мінеральних вод при виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки. Курортне лікування. Етіологія, патогенез клінічна картина гастриту. Руховий режим. Кінезіотерапія та лікувальний масаж при реабілітації пацієнтів з гастритом. Фізіотерапія. Показання та протипоказання при призначенні фізичної терапії. Особливості фізичної терапії в післялікарняний період реабілітації. Санаторно-курортне лікування. Дієтотерапія та нутріціологічні рекомендації для пацієнтів

Тема 2. Фізична терапія при захворюваннях кишківника

Етіологія, патогенез, клінічна картина хронічного ентериту. Фізична терапія. Особливості кінезіотерапії та масажу при хронічному ентериті. Преформовані чинники. Дієтотерапія та нутріціологічні рекомендації для пацієнтів. Етіологія, патогенез, клінічна картина хронічного коліту. Патогенетичні принципи реабілітаційного відновлення. Фізична терапія. Показання та протипоказання до використання засобів фізичної терапії. Преформовані чинники. Дієтотерапія та нутріціологічні рекомендації для пацієнтів. Етіологія, патогенез, клінічна картина дискінезії кишківника. Фізична терапія. Показання та протипоказання. Преформовані чинники. Санаторно-курортне лікування при захворюваннях кишківника. Трудотерапія

Тема 3. Фізична терапія при хронічному холециститі і жовчнокам'яній хворобі. Фізична терапія при хронічних гепатитах

Етіологія, патогенез, клінічна картина хронічного холециститу та жовчнокам'яної хвороби. Завдання, показання та протипоказання до проведення

фізичної терапії. Особливості використання засобів фізичної терапії при різних рухових режимах. Трудотерапія. Санаторно-курортне лікування. Дієтотерапія та нутріціологічні рекомендації для пацієнтів. Етіологія, патогенез та клінічна картина хронічного гепатиту. Клініко-фізіологічне обґрунтування засобів фізичної терапії при хронічному гепатиті. Руховий режим. Дієтотерапія та нутріціологічні рекомендації для пацієнтів

Тема 4. Фізична терапія при хронічному панкреатиті

Етіологія, патогенез, клінічна картина хронічного панкреатиту. Завдання, показання та протипоказання до застосування засобів фізичної терапії. Кінезіотерапія, методики дихальної гімнастики, лікувальний масаж, точковий масаж. Преформовані чинники. Санаторно-курортне лікування. Дієтотерапія та нутріціологічні рекомендації для пацієнтів

Змістовний модуль 2. Фізична терапія при порушеннях обміну речовин та онкологічних захворюваннях органів шлунково-кишкового тракту

Тема 5. Фізична терапія при ожирінні. Фізична терапія при подагрі

Класифікація та оцінка ступеня вираженості ожиріння. Клінічна картина. Дієтотерапія. Завдання та методики кінезіотерапії при аліментарному ожирінні. Завдання та методики проведення лікувального масажу осіб з ожирінням. Преформовані чинники. Основи психотерапії при реабілітації пацієнтів з ожирінням. Завдання та особливості фізичної терапії при подагрі. Масаж. Механотерапія. Кінезіотерапія. Дієтотерапія. Санаторно-курортне лікування

Тема 6. Фізична терапія при цукровому діабеті

Етіологія, патогенез та клінічна картина цукрового діабету. Завдання та особливості фізичної терапії при різних типах цукрового діабету. Дієтотерапія. Етіологія, патогенез та клінічна картина подагри

Тема 7. Основи фізичної терапії при злоякісних новоутвореннях органів травної системи

Рак стравоходу. Завдання та особливості фізичної терапії. Показання та протипоказання Рак шлунку. Завдання та особливості фізичної терапії. Показання та протипоказання Рак підшлункової залози. Завдання та особливості фізичної терапії. Показання та протипоказання. Рак ободної та прямої кишки. Завдання та особливості фізичної терапії. Показання та протипоказання

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	ла б	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Фізична терапія в гастроентерології												
Тема 1. Фізична терапія при виразковій хворобі шлунку	14	2	2			10						
Тема 2. Фізична терапія при захворюваннях кишківника	12	2	2			8						
Тема 3. Фізична терапія при хронічному холециститі і жовчнокам'яній хворобі. Фізична терапія при хронічних гепатитах	14	2	2			10						
Тема 4. Фізична терапія при хронічному панкреатиті	12	2	2			8						
Разом за змістовим модулем 1	52	8	8			36						
Змістовий модуль 2. Фізична терапія дітей при захворюваннях внутрішніх органів та систем												
Тема 1. Фізична терапія при ожирінні. Фізична терапія при подагрі	12	2	2			8						
Тема 2. Фізична терапія при цукровому діабеті	12	2	2			8						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 3. Основи фізичної терапії при злоякісних новоутвореннях органів травної системи	14	2	2			10						
Разом за змістовим модулем 2	38	6	6			26						
Усього годин за семестр	90	14	14			62						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Побудова програм фізичної терапії при захворюваннях шлунково-кишкового тракту	2
2	Побудова програм фізичної терапії при захворюваннях кишківника	2
3	Побудова програм фізичної терапії при хронічному холециститі і жовчнокам'яній хворобі	2
4	Побудова програм фізичної терапії при хронічному панкреатиті	2
5	Побудова програм фізичної терапії при ожирінні. Побудова програм фізичної терапії при подагрі	2
6	Побудова програм фізичної терапії при цукровому діабеті	2
7	Особливості роботи фізичного терапевта з пацієнтами із злоякісними новоутвореннями органів травної системи	2

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фізична терапія при виразковій хворобі шлунку	10
2	Фізична терапія при захворюваннях кишківника	8
3	Фізична терапія при хронічному холециститі і жовчнокам'яній хворобі. Фізична терапія при хронічних гепатитах	10
4	Фізична терапія при хронічному панкреатиті	8
5	Фізична терапія при ожирінні. Фізична терапія при подагрі	8

6	Фізична терапія при цукровому діабеті	8
7	Основи фізичної терапії при злякисних новоутвореннях органів травної системи	10
	Разом	62

В межах самостійної роботи студенти виконують завдання з вирішення ситуаційних завдань на практичних заняттях кожного змістовного модуля.

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачено навчальним планом.

7. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни «Фізична терапія в гастроентерології та при порушеннях обміну речовин» поєднуються словесні, наочні та практичні методи навчання. Основні форми навчального процесу включають: навчальні заняття, самостійну роботу, роботу в наукових бібліотеках та мережі Інтернет, контрольні заходи (усне та/або письмове опитування). Основними видами навчальної роботи студентів під час вивчення навчальної дисципліни є лекція та практична робота.

8. Очікувані результати навчання з дисципліни

1. Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта
2. Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта
3. Проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями
4. Встановлювати цілі втручання
5. Створювати (планувати) програму фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану
6. Реалізовувати програми фізичної терапії фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану відповідно до наявних ресурсів і оточення
7. Коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів
8. Проводити самостійну практичну діяльність

9. Засоби оцінювання

Засоби оцінювання передбачають усне та/або письмове опитування студентів на практичних заняттях, перевірку якості виконання та засвоєння практичного та теоретичного матеріалу.

В період дистанційного навчання передбачено виконання та оцінювання завдань за допомогою дистанційних засобів комунікацій, зокрема «Moodle» НУ «Запорізька політехніка», електрона пошта, застосунок «Zoom».

10. Критерії оцінювання

Відповідно до діючої в університеті системи комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка підсумкового контролю визначається у формі диференційованого заліку. Оцінка підсумкового контролю враховує результати поточного та проміжного (рубіжного) контролю у порядку, визначеному програмою освітнього компонента.

Позитивними оцінками для всіх форм контролю є оцінка «зараховано» за Позитивними оцінками для всіх форм контролю є оцінки від 60 до 100 балів за 100-бальною шкалою. Межею незадовільного навчання за результатами підсумкового контролю є оцінка нижче 60 балів. Отримання оцінки 60 балів та вище передбачає отримання позитивних оцінок за всіма визначеними програмою освітнього компонента обов'язковими видами поточного, проміжного (рубіжного) контролю (Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка»: Наказ ректора від 10 грудня 2021 р. № 507).

Поточний контроль охоплює контрольні заходи, що відбуваються під час практичних занять (усні та/або письмові відповіді на контрольні питання практичного заняття, рівень засвоєння та володіння практичними навичками в межах навчального курсу), а також оцінювання рівня підготовки в межах самостійної роботи.

Рубіжний (модульний) контроль успішності в рамках дистанційного навчання проводиться у формі демонстрації рівня володіння практичними та теоретичними навичками та знаннями засвоєними протягом вивчення курсу. Модульний контроль є необхідним та обов'язковим елементом рейтингової технології освітнього процесу та проводиться у два етапи – в середині й наприкінці навчального семестру (*змістовний модуль 1 та змістовний модуль 2*).

Здобувач вищої освіти не допускається до підсумкового контролю, якщо він не виконав щонайменше 60% обов'язкових видів робіт, що включають теоретичний та практичний рівень (виконання та захист практичних занять, виконання самостійної роботи).

Підсумковий контроль вивчення дисципліни здійснюється на основі засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі сумативної оцінки результатів отриманих за поточним та обома рубіжними контролями. Семестровий залік не передбачає обов'язкової присутності студентів на заліковому заході (заліковій контрольній роботі).

Підрахунок балів з дисципліни «Фізична терапія в гастроентерології та при порушеннях обміну речовин» здійснюється за наступною схемою:

Таблиця набору балів за вивчення дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота							Сума балів
Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
20	10	20	10	10	10	20	

Результати підсумкового контролю у формі диференційованого заліку виставляються протягом останнього тижня теоретичного навчання перед екзаменаційною сесією.

11. Методичне забезпечення

Лекційний курс, практичні роботи, робоча програма, силабус навчальної дисципліни.

12. Рекомендована література

Базова

1. Васильєва Н.О., Сокур І.В. Фізична терапія осіб з новоутвореннями: навч. пос. Херсон, 2020. 208 с. URL: <http://surl.li/pfzqr> (дата звернення: 13.07.2023).
2. Внутрішні хвороби: підручник Вид. 2 / Л.В. Глушко та ін.; за ред. проф. Л.В. Глушко. Київ: ВСВ «Медицина», 2022. 680 с.
3. Дац Д.І., Канигіна С.М., Черепок О.О., Волох Н.Г. Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів: навч. пос. Запоріжжя: ЗДМУ, 2023. 196 с. URL: <http://surl.li/pfzju> (дата звернення: 13.07.2023).
4. Малахова С.М., Черепок О.О., Волох Н.Г. Фізіотерапевтичні та курортні фактори лікування в гастроентерології і пульмонології: навч. посіб. Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. 74 с. URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/9486/1/Fiz_kurortni_factory_2019.pdf (дата звернення: 13.07.2023).
5. Михайловська Н.С., Лісова О.О., Стецюк І.О., Реабілітація пацієнтів із захворюваннями органів травлення в практиці сімейного лікаря: навчальний посібник Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 158 с. URL: <http://surl.li/pfzky> (дата звернення: 13.07.2023).
6. Онкологія: національний підручник Вид. 2-ге, переробл. і допов. / Ю.В. Думанський та ін.; за ред. Г.В. Бондаря, А.І. Шевченка, І.Й. Галайчука. Київ: ВСВ «Медицина», 2019. 514 с.
7. Сухан В.С., Дичка Л.В., Блага О.С. Лікувальна фізична культура при захворюваннях органів травлення: метод. рек. Ужгород, 2014. 42 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/2661> (дата звернення: 13.07.2023).

Допоміжна

1. Левин П., Хельсмуртель Д., Хирт Т. Висцеральна остеопатія. Органи брюшної порожнини / пер. з англ. О.В. Агеев. Київ: Мультиметод, 2022. 488 с.
2. Бабінець Л., Сабат З. Вегетативна дисфункція при хронічному панкреатиті: клініко-патогенетичні особливості, оптимізація лікування і реабілітації: навч. посібник. Львів: Видавець Марченко Т.В., 2023. 127 с.
3. Бабінець Л.С. Нутриціологія в сімейній медицині: навч. пос. Ч. 1. Загальні питання. Львів: Магнолія, 2022. 376 с.
4. Вакуленко Д.В., Вакуленко Л.О., Кутакова О.В., Прилуцька Г.В. Лікувально-реабілітаційний масаж. Київ: Медицина, 2020. 568 с.
5. Михальський А.В., Христинич Т.М., Михальська Ю.А. Фізична терапія при хронічних гастритах. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*. 2017. Вип. 10. С. 348-257. DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-8082.2017-0.%p>
6. Ногас А.О., Швед Н.П. Сучасні погляди щодо застосування фізичної реабілітації хворих на хронічний гастрит. *Реабілітаційні та фізкультурно-рекреаційні аспекти розвитку людини*. 2018. №3. С. 80-84. URL: <http://surl.li/pfzog> (дата звернення: 13.07.2023).
7. Філак Я.Ф. Курс лекцій «Основи фізичної терапії»: метод. рек. для самост. роб. студ. Ужгород, 2020. 36 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/35345> (дата звернення: 13.07.2023).

13. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 10.07.2023).
2. Медичний портал KingMed.info. Книги. Гастроентерологія. URL: <https://kingmed.info/knigi/Gastroenterologiya> (дата звернення: 15.08.2023).
3. Всесвітня організація охорони здоров'я Женева. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я: МКФ. URL: <http://surl.li/erzyj> (дата звернення: 15.08.2022).
5. Світова федерація ерготерапевтів / World Federation of Occupational Therapists (WFOT). URL: <https://www.wfot.org/> (дата звернення: 15.08.2023).
6. Світова федерація фізичних терапевтів / World Federation of Occupational Therapists (WFOT). URL: <https://world.physio/uk/history> (дата звернення: 15.08.2023).
7. Гастроентерологія. *Державний експертний центр МОЗ України*: веб-сайт. URL: https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/gastroenterologiya/ (дата звернення: 13.07.2023).
8. Клінічні настанови. *Міністерство охорони здоров'я України*: веб-сайт. URL: <https://guidelines.moz.gov.ua/documents> (дата звернення: 13.07.2023).